

**Francisci Monacelli Eugubini J. U. D. Protonotarii
Apostolici, olim Ecclesiae Venusinae, ac deinde Aesinatis
Vicarii Generalis, &c. Formularium Legale Practicum Fori
Ecclesiastici**

In Quo Formulæ Expeditionum usufrequentium de his, quæ pertinent ad
Officium Judicis nobile, continentur ; Opus Episcopis, Vicariis Generalibus,
Aliisque Iurisdictionem quasi Episcopalem exercentibus: necnon
Confessariis, Parochis, Cancellariis, cæterisque in dicto Foro versantibus,
apprimè utile ...

In qua præter Supplementum Formularum Fori extrajudicialis, accesserunt
quamplures Formulæ Fori contentiosi, necnon nonnullæ litteræ Pastorales
non minùs utiles, quàm necessariæ gubernium Ecclesiasticum
assumentibus, ab eodem Auctore annotationibus auctæ, sacræ paginae
oraculis, & Sacr. ...

Monacellus, Franciscus

Venetiis, 1707

R. P. D. Vicecomite Romana Cappellaniae. Veneris 14. Junii 1680.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62423)

cum seqq. plenè Ciardin. conir. 3. num. 57. & in puncto dixit Rot. in Calaguritana Juris visitandi 21. Maii 1649. S. quoniam coram bon. mem. Card. Corrado. Et ita utraque, &c.

R. P. D. VICECOMITE

Romana Cappellania.

Veneris 14. Junii 1680.

ARGUMENTUM.

Referuntur demonstrationes quibus probatur existentia Jurispatronatus laicalis: nec non casus in quibus Cardinales Titulares Indultarii, Beneficia in Ecclesia Titulari existentia non conferunt. Publicatio resignationis Beneficii ad formam Bullæ Grægor. XIII. non requiritur, quando Resignatarius fuit gratiose subrogatus in-juribus resignantis.

SUMMARIUM.

- 1 Arbitrium regulatur à jure.
- 2 Clericatus probatur testimonialibus Ordinantis.
- 3 Litis contestatio probatur ex actibus judicialibus hinc inde gestis.
- 4 Valor per non excessum probatur per expressionem factam in præcedentibus provisionibus.
- 5 Inscriptiones antiquæ in lapide insculptæ probant juspatronatus.
- 6 Item insignia familiæ insculpta in pavimento, & pavimento.
- 7 Item descriptiones in libris Ecclesiæ.
- 8 Item præsentationes continuatæ, & effectum sortitæ per spatium centum annorum.
- 9 Centenaria possessio habet vim immemorabilis, & facit præsumere titulum ex fundatione. ibi.
- 10 Item enunciativæ antiquæ emissæ in Visitationibus.
- 11 Item declarationes factæ ab Ordinario de existentia jurispatronatus.

- 11 Item legata facta cappellæ uti de jurispatronatus.
- 12 Indultum Cardinalis Titularis conferendi, non comprehendit Beneficia litigiosa, præcipuè vacantia apud Sedem.
- 13 Neque Beneficia jurispatronatus, quæ non cadunt sub reservationibus Apostolicis.
- 14 Papa non obstante Indulto, præveniendò Indultarium potest conferre.
- 15 Resignatarius subrogatus à Papa in juribus Resignantis, non tenetur docere de publicatione resignationis, sed de statutis, & de Clericatu.
- 16 Publicatio resignationis facta in termino prorogato, habetur ac si facta esset à principio.

DECISIO VII.

Postquam Hiacynthus Capranica sub die 24. Februarii 1675. obtinuerat provideri à Sede Apostolica de Cappellania sub invocatione Sanctissimæ Conceptionis erecta in Ecclesia Sancti Marci de Urbe vacante per obitum Pauli Callimaci, & successivè etiam sententiam ab Eminentissimo Cardinali Vicario pro executione litterarum, cessit, & resignavit jus suum ad favorem Julii Peniæ, qui vigore ejusdem cessionis, & resignationis obtinuit in d. Jure per alias litteras Apostolicas gratiose subrogari, ejus Summario num. 1. 3. 4. & 5.

Verum quia Federicus Antonius Capranica eandem Cappellaniam sub die 11. Martii ejusdem Anni 1675. sibi ab Eminentissimo Domino Cardin. Ottobono dictæ Ecclesiæ Titulari conferri obtinuerat, dicto Summario num. 2. & possessionem etiam adeptus fuerat, hinc executioni dd. litterarum se opponens, Signatura Justitiæ ad ejus instantiam causam appellationis à præfata sententia mihi commisit cum clausula parito litteris arbitrio Rotæ, & proposito dubio sub diebus 11. & 22. Martii præteriti, an Intret arbitrium pro retardatione executionis, & non resolutò, hodie in tertia propositione Domini negativè responderunt.

Aa 4 1 Quia

1. Quia cum arbitrium reguletur à jure, Poth. de manu. observat. 7. num. 60. Rota cor. Gregor. decis. 189. num. 3. ibique Add. num. 8. & cor. Eminentissimo Ottobono dec. 115. num. 1. dictæ litteræ tam num. 1. quam in omnibus justificatæ de jure sunt exequendæ, cap. si Capitulo, ibique gloss. verb. exequatur de concess. præben. in 6. Rot. rec. dec. 73. n. 2. par. 13. & dec. 297. n. 1. par. 17. & coram Dunoz. Jun. dec. 876. num. 2. & in Astoricens. Beneficij 28. Junii 1673. §. 1. coram R. P. D. meo Emerix.

2. Justificatio autem patet, quia quoad Clericatum tam Hiacynthi cedentis, & resignantis, quam Julii Cessionarii, & Resignatarii probatur ex litteris patentibus Eminentissimi Urbis Vicarii datis in dicto Summario num. 24. Rota decis. 319. num. 11. par. 11. & decis. 73. num. 4. par. 13. recent.

3. Quo verò ad litem super pertinentia jurispatronatus inter DD. de Capranica, & dictum Paulum ab eis præsentatum ex una, & Custodes Archihospitalis ad Sancta Sanctorum de Urbe ex altera, probata remanet ex monitoriis hinc inde expeditis exequutis, in actis reproductis una cum aliis successivis actibus judicialibus, ac Sententia lata ad favorem DD. de Capranica, de quibus in dict. Summario num. 17. 18. & 21.

4. Quoad valorem autem expressum per non excessum in ducatis 130. de Camera, benè justificatur ex simili expressione facta in antecedentibus supplicationibus, & provisionibus dicto Summario num. 22. ut alias dixit Rota dec. 572. n. 3. par. 1. & dec. 444. num. 6. par. 2. & dec. 258. num. 11. par. 9. recent. & in Lucana Beneficij 1675. 28. Januarii §. minus obstant cor. Illustrissimo Domino meo Calataju, & multo magis, quia fuit etiam una cum dicta lite uniformiter expressum per Federicum Antonium in supplicatione porrecta Summo Pontifici pro obtinenda confirmatione dictæ collationis reportatæ à Domino Cardinali Titulari, eodem Summario num. 23. quod sufficeret in præsentibus, Rota coram Cavaler. decis. 33. num. 2. vers. quod fructus, & coram Cels. decis. 31. num. 1. cum seqq. & in rec. decis. 73. num. 3. par. 13.

5. Et tandem justificatur etiam juspa-

tronatus ad favorem familiæ de Capranica, nam concurrunt primò antiquissima inscriptio incisa in lapide sepulchri bon. mem. Pauli de Capranica Archiepiscopi Beneventani existenti propriè dictam Cappellam, ibi --- Sacellum hoc moriens è suo dotatum familiæ suæ Capranicensis reliquit --- dicto Summario num. 6. ex qua probari jurispatronatus tradit Gloss. communiter recepta in cap. cum causam, in verbo per libros antiquos, vers. item sepe periat de probat. Bartol. in l. monumentorum C. de Religios. & sumpt. funer. Galtr. in leg. si sepulchrum num. 6. Cod. eodem tit. Bald. consil. 310. num. 1. & per totum lib. 1. Dec. consil. 135. sub num. 1. in fin. Ferrer. cons. 293. num. 9. Rocch. de Curt. de jurispatronat. in verb. honorificum sub num. 3. in fin. vers. an autem juspatronatus, Lambertin. in simil. tractat. lib. 2. part. 2. quest. 10. artic. 9. num. 3. & 4. Vivian. pariter de jurispatronat. part. 2. lib. 11. cap. 7. num. 25. Barbof. de Offic. & potestat. Episcop. part. 3. allegat. 72. num. 50. & sequentibus. Lotter. de re benefic. part. 5. cap. 9. num. 91. Rota in recent. decis. 374. num. 7. part. 2. & coram Cavaler. decis. 378. num. 1. & coram Coccino decis. 1230. sub num. 1. vers. de inscriptione vero, cum aliis in Mediolanen. Prioratus 14. Martii 1646. §. quinto inscriptio coram bon. memor. Cardin. Corrado.

6. Secundo. Insignia ejusdem familiæ Capranicensis insculpta tam in pavimento, quam in pariete Cappellæ, nec non sepulchrum pro eadem familia ibi constructum, eodem Summario num. 7. hæc enim cum regulariter non soleant apponi, nec fieri in re aliena, præsumi debent apposita, & facta fuisse per Patronos ad conservationem illorum jurium, & proinde illud probant, præsertim concurrentibus aliis adminiculis, & non assignatas alia ratione talis appositionis, Rip. in cap. cum Ecclesia Sutrina num. 97. de caus. possess. & propriet. Ancharan. consil. 113. num. 4. Lambert. de jurispatronat. lib. 3. quest. 5. art. 4. num. 2. Lotter. de re benefic. lib. 2. dicta quest. 13. num. 146. & sequentibus. Rota decis. 527. sub num. 6. & sequentibus part. 4. divers. & decis. 33. sub num. 3. & decis. 518. sub num. 5. part. 1.

recentior. & coram Seraphin. decis. 1141. n. 7. & coram Coccino d. decis. 230. n. 1. & in d. Mediolanen. Prioratus §. sexto insignia coram Corrado.

7. Tertio favet descriptio hujus Cappellæ facta in Libris dictæ Ecclesiæ Sancti Marci cum qualitate juris patronatus ad favorem familiæ de Capranica; nam in Libro nuncupato Inventarium bonorum stabiliium fol. 75. habetur -- *L' Altare della Concezzione della Madonna è de jurepatronatus di Casa Capranica, e Monsignor Vescovo Capranica n'è Cappellano, & fol. 44. iterum scriptum legitur -- Cappella della Concezzione n'è Cappellano il Signor Aldrubale Capranica Canonico di S. Giovanni, e de Jurepatronatus de Casa Capranica, &c. dict. Summar. n. 11.* Hujusmodi autem descriptiones probare jus patronatus in specie dixit Rot. coram Coccin. dec. 174. n. 1. & coram Merlin. dec. 689. num. 7.

8. Quartò. Jus patronatus probant multiplicatæ, ac continuatæ presentationes per hanc familiam factæ, & effectum sortitæ per spatium centum, & ultra annorum, & respectivè consensus præstiti in resignationibus Cappellanæ, ut in dicto Summario n. 15. & 16. ut tradit Dec. consil. 126. num. 3. Nogueroi. allegat. 28. num. 8. & pluries dixit Rota, ut coram Rojas decis. 436. num. 2. coram Peutingen. decis. 251. num. 1. & sequentibus coram Arguell. decis. 87. sub numer. 5. & 6. cum aliis congestis in dicta Mediolanen. Prioratus, §. secundo adducuntur presentationes, coram Corrado, & hoc etiam in terminis Sacri Concilii Tridentini sess. 25. cap. 9. de reformat. dum centenaria quasi possessio præsentandi habet vim immemorabilis, & facit præsumere titulum ex fundatione, & dotatione, utrumque à Sacri Concilii præservatum, ut de immemorabili, Dec. consil. 117. sub num. 2. versic. secundo non obstat, & dict. consil. 126. versic. & hoc etiam, & Rota in recentior. decis. 29. num. 1. & sequentibus part. 7. & coram Burrati. decis. 142. num. 2. cum sequentibus, ibique Add. num. 15. & coram Cels. decis. 193. num. 4. & de titulo ex fundatione, & dotatione est, consil. Federic. de Sen. 234. sub num. 3. versic. sic ad propositum passim à Rota receptum, ut coram

Burrati. dicta decis. 142. n. 4. & decis. 172. num. 1. & sequentibus, & coram Merlin. dec. 850. num. 1. cum seqq. & coram Bichio dec. 118. n. 1. & 8. & in Bononien. Parochialis super petitorio 1. Julii 1678. 3. Julii 1679. & 12. Febr. præteriti coram me, & in Compostellana Parochialis 10. Martii 1679. 29. Jan. præteriti pariter coram me.

9. Quintò. Urgent plures enunciativæ, quidem antiquæ, emissæ in visitationibus Apostolicis, & in institutionibus præsentatorum, dicto Summario num. 12. & 13. cum enim Ordinarii, de quorum commodo, & interesse agitur, non soleant esse faciles in approbatione juris patronatus, multum faciunt pro illius comprobatione, Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 13. nu. 141. & seqq. Rota coram Seraphin. decis. 1232. num. 2. & coram Durand. decis. 413. num. 3. & in recent. decis. 518. num. 3. part. 1. & dec. 329. num. 8. part. 9. & in d. Mediolanen. Prioratus, §. quarto concurrunt coram Corrado, & in d. Bononien. & Compostellana Parochialis coram me, præsertim, quia quatuor ex illis emanarunt à Summis Pontificibus asserentibus se informatos de jurepatronatus, ut ponderavit Rota in dicta Mediolanen. Prioratus §. nam adducitur primo.

10. Sextò. Concurrunt declarationes super existentia, & pertinentia juris patronatus ad favorem familiæ Capranicensis factæ, causa cognita à tribus Vicesgerentibus in annis 1596. 1602. 1639. & 1642. ut d. Summ. num. 14. quibus valde est deferendum Rota dec. 13. sub n. 1. part. 1. & decis. 36. num. 11. part. 2. recent. & coram Coccin. decis. 229. num. unico, & coram Merlin. decis. 403. num. 1. 9. & 10. & decis. 689. num. 6.

11. Septimò. Accedunt legata eidem Cappellæ uti de jurepatronatus familiæ de Capranica facta pro augmento dotis à Camillo Capranica de anno 1550. & à Faustina de Velle ejus uxore de anno 1554. executioni demandata per sententiam Cardinalium Sfortiæ, & Ursini, ut in dicto Summario num. 9. & 50. quæ in comprobationem Juris patronatus aliàs ponderavit Rota coram Coccin. decis. 230. num. 4.

12. Non obstat, quod Cappellania existat in Ecclesia Cardinalis Titularis, & Indultarii, quia indultum non comprehendit beneficia litigiosa, sed istorum collatio spectat ad Papam, *cap. 2. & Clem. 1. ut lit. pendent. in 6. Gonzal. ad reg. 8. glos. 24. nu. 27.* præcipue vacantia apud Sedem, ut in casu præfenti: *Summario nu. 25.* hujusmodi enim vacatio inducit reservationem ceteris fortiore *cap. 2. de præbend. in sexto, Gonzal. ubi proxime num. 26.* Lotter. *de re benefic. lib. 2. quæst. 27. num. 91. & seqq. Add. ad Greg. decif. 291. num. 9. Rot. decif. 28. in fin. part. 6. rec.*

13. Maxime, quia Cappellania existit de jure patronatus Laicorum, ut supra; istis enim nunquam præsumitur fuisse per concessionem hujusmodi indultorum præjudicatum, adeo ut Beneficia, quæ ad illorum præsentationem conferuntur, nec cadant sub reservationibus Apostolicis, *Gonzal. gl. 18. n. 2. & seqq. ubi plene Spad. conf. 21. n. 2. lib. 2. Rota cor. Andrea dec. 22. n. 6. & in Avenionen. Canonici 11. Decemb. 1662. cor. Emin. Cerro.*

14. Sed cessat etiam omnis difficultas, quia Papa derogavit indulto, & prævenit D. Cardinalem in providendo, *dist. Summario nu. 1. in fin.* non est enim ligata manus Papæ, quin præveniendi possit non obstante Indulto conferre, ut in specie tradit *Tondut. resolut. benefic. part. 2. tom. 1. c. 3. §. 5. n. 36. & seqq. & Add. ad Gregor. dec. 27. in fin.* habet siquidem jus præventivum, & cum omnibus Ordinariis concurrat juxta Textum *in c. dudum 14. Sc. si à Sede,* ubi communiter *DD. de præbend. in 6. Gonzal. ad regul. 8. §. 3. proem. num. 50. Rota dec. 905. n. 5. coram Duno. Jun.*

15. Prout non obstat præfensus defectus publicationis litterarum dictæ resignationis, juxta constitutionem san. mem. Gregorii XIII. tum quia cum Julius Resignatarius fuerit etiam gratiose subrogatus in Juribus Hyacinthi Resignantis, & in specie prosequendi recensitam litem, istiusque gratiosæ subrogationis expediverit litteras ad partes, sive seorsim à litteris dictæ resignationis, *Summario additionali nu. 1.* non tenetur pro executione suæ gratiæ justificare dictam publicationem, sed satis est, quod justificet eandem litem

in statu, & terminis, in quibus reperiebatur, & proprium Clericatum, prout ex præmissis justificatur, ut tradit *Lotter. de re benefic. lib. 2. quæst. 20. num. 207. cum seqq. & melius lib. 3. quæst. 13. n. 38. & seqq. n. 67. Marefcott. variar. resolut. lib. 3. c. 1. n. 56. Argel. de legit. contradist. quæst. 15. art. 5. num. 124. Thomas de Rosa de execut. litter. Apostol. part. 2. cap. 16. num. 18. & 167. Rota coram Pen. dec. 836. & dec. 901. per tot. & in recent. decif. 570. num. 1. part. 1. & dec. 302. n. 1. 5. & seqq. part. 13. & penes Novar. in Summ. Bullar. dec. 47. num. 1. & seqq. & in Verthusen. Canonici, & Comerarie 1. Junii 1676. §. Secundo modo coram R. P. D. mco Rondintino.*

16. Tum quia cum ad cathedram obtinuerit restitutionem in integrum adversus omisam publicationem, & inter terminum à dicta constitutione præfixam facta fuerit publicatio, *d. Summ. additionali n. 2. & 3.* ista suffragatur, ac si ab initio facta fuisset *Paris. de resignat. benefic. lib. 11. g. 7. num. 68. vers. limita secundo, & m. 69. Rota cor. Mantico. dec. 113. num. 1. cor. Em. Orthob. dec. 154. n. 9. & cor. Celso dec. 321. n. 1. & cor. Bichio dec. 286. nu. 10.*

Et ita &c.

R.P.D. ALBERGATO.

Oveten. Erectionis Parochialis
Lunæ 11. Maii 1681.

ARGUMENTUM.

Dismembratio fieri non potest, nisi adfit necessitas, & periculum imminet animarum.

SUMMARIUM.

- 1 Dismembratio loci ab antiqua Parochiali, fieri non potest sine justa causa.
- 2 Dismembratio conceditur ob distantiam Parochialis, quando est nimis longa, incommoda, & imminet periculum animarum.
- 3 Dismembratio non est facienda, quando aliunde Parochianis provideri potest.

Non